

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА

17.04.2023. – 21.04.2023

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА БАНКАРСТВО, СЛУЖБА FRONT OFFICE

Сарајево, 24.04.2023. године

СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ ТРЖИШТИМА 17.04.2023. – 21.04.2023.

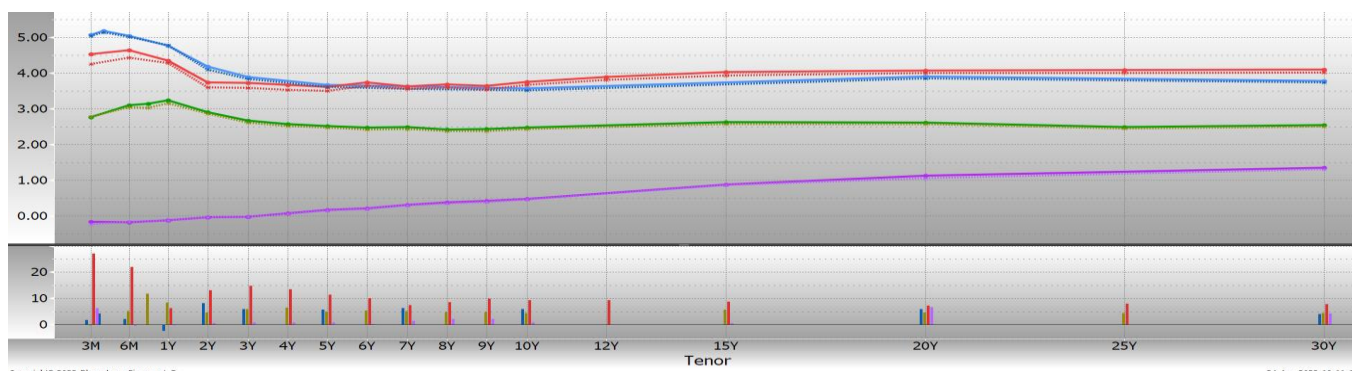
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	ЕУРозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	14.4.23	-	21.4.23		14.4.23	-	21.4.23		14.4.23	-	21.4.23		14.4.23	-	21.4.23	
2 године	2.88	-	2.92	↗	4.10	-	4.18	↗	3.62	-	3.75	↗	-0.04	-	-0.04	→
5 година	2.47	-	2.52	↗	3.61	-	3.66	↗	3.51	-	3.62	↗	0.17	-	0.17	→
10 година	2.44	-	2.48	↗	3.51	-	3.57	↗	3.67	-	3.76	↗	0.48	-	0.47	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси		
	14.4.23	-	21.4.23
3 мјесеца	2.818	-	2.801 ↗
6 мјесеци	3.046	-	3.097 ↗
1 година	3.195	-	3.261 ↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 21.04.2023. године (пуне линије) и 14.04.2023. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси обвезница еврозоне су биљежили волатилна кретања током протекле седмице, али су у односу на претходну седмицу ипак забиљежили раст. Приноси њемачких обвезница су повећани између 4 и 5 базних поена, а приноси италијанских обвезница између 5,5 и 8 базних поена.

Према истраживању Bloomberga објављеним почетком прошле седмице економисти очекују да ће ЕЦБ повећати каматну стопу на депозите банака на 3,75% (тренутно 3,0%) до јула и на том нивоу је задржати до краја текуће године. Чланови УВ ЕЦБ у посматраном периоду су у својим изјавама углавном наглашавали да ће вјероватно бити потребно додатно повећати каматне стопе, док неки нису искључили ни могућност да наредно повећање износи 50 базних поена. Главни економиста ЕЦБ Lane је изјавио да би још једно повећање каматних стопа сљедећег мјесеца било одговарајуће, а да би подаци који требају бити објављени у долазећим седмицама требало да одреде износ повећања.

У прилог оваквим изјавама и очекивањима иду и објављени финални подаци о кретању инфлације у еврозони у марту, који су потврдили рекордно високу стопу темељне инфлације од 5,7%, на шта већ дуже вријеме већи број званичника ЕЦБ упозорава, упркос паду основне стопе инфлације током протеклих неколико мјесеци.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (финал.) МАР	6,9%	6,9%	8,5%
2.	Стопа темељне инфлације – ЕЗ (финал.) МАР	5,7%	5,7%	5,6%
3.	Стопа инфлације – Италија (финал.) МАР	8,2%	8,1%	9,8%
4.	Произвођачке цијене – Њемачка (Г/Г) МАР	9,8%	7,5%	15,8%
5.	Output грађевинског сектора – ЕЗ (Г/Г) ФЕБ	-	2,3%	0,5%
6.	Текући рачун – ЕЗ (у милијардама EUR) ФЕБ	-	24,3	18,6
7.	Текући рачун – Италија (у милионима EUR) ФЕБ	-	-884	-5.225
8.	Трговински биланс – ЕЗ (у милијардама EUR) ФЕБ	-	-0,1	-11,6
9.	Трговински биланс – Италија (у милијардама EUR) ФЕБ	-	2,11	-4,24
10.	Трговински биланс – Шпанија (у милијардама EUR) ФЕБ	-	-2,47	-3,96
11.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.) АПР	53,7	54,4	53,7
12.	Однос дуга и БДП-а – ЕЗ (Г/Г) 2022. година АПР	-	91,6%	95,4%
13.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ прелим. АПР	-18,5	-17,5	-19,1
14.	ZEW индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка АПР	15,6	4,1	13,0
15.	Малопродаја – Француска (Г/Г) МАР	-	-5,6%	-4,2%
16.	Стопа незапослености – Холандија МАР	-	3,5%	3,5%

САД

Приноси на америчке државне обвезнице су током протекле седмице забиљежили раст, посебно на предњем дијелу криве.

Према очекивањима тржишних учесника вјероватноћа повећања референтне каматне стопе Феда за 25 базних поена на сједници у мају износи 85%, док вјероватноћа да ће циклус повећања паузирати у јуну износи 75%. Предсједник Феда из St. Louisa Bullard је изјавио да би Фед требао да настави са циклусом повећања референтне каматне стопе на основу недавних података који показују да је инфлација и даље висока. С друге стране, предсједник Феда из Атланте Bostic је истакао да фаворизује још једно повећање референтне каматне стопе од 25 базних поена. Предсједница Феда Clevelanda Mester је јуче изјавила да Фед још увијек има више повећања каматних стопа пред собом, напомињући да је агресивни потез повећања цијене задуживања у прошлој години био усмјерен ка смањењу високе инфлације. У овом контексту Mester је додала да тражња и даље надмашује понуду и на тржишту производа и на тржишту рада, а инфлација је и даље превисока.

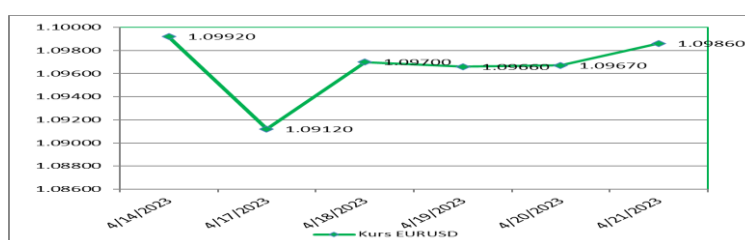
Протекле седмице је објављен Федов извјештај о стању америчке економије, Beige Book, у којем је истакнуто да је економија САД у застоју посљедњих седмица са успоравањем запошљавања и инфлације, као и смањењем одобравања кредита. Наведено је да се укупна економска активност мало промијенила посљедњих седмица, док су банке поопштриле стандарде кредитирања због повећане неизвјесности и забринутости око ликвидности.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	МБА апликације за хипотекарне кредите 14. АПР	-	-8,8%	5,3%
2.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ 15. АПР	240.000	245.000	240.000
3.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ 8. АПР	1.825.000	1.865.000	1.804.000
4.	Водећи индекс МАР	-0,7%	-1,2%	-0,5%
5.	РМІ индекс прерађивачког сектора Р АПР	49,0	50,4	49,2
6.	РМІ индекс услужног сектора Р АПР	51,5	53,7	52,6
7.	РМІ композитни индекс Р АПР	51,2	53,5	52,3
8.	Продаја постојећих кућа (М/М) МАР	-1,8%	-2,4%	13,8%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 1,0992 на ниво од 1,0986.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током протекле седмице објављени су подаци о стопи инфлације у Великој Британији, која је у марту износила 10,1%, изнад очекивања (9,8%), ниже у односу на фебруар када је износила 10,4%. Овакве резултате су тржишни учесници протумачили као сигнал још једног повећања каматних стопа на наредном састанку ВоЕ. Тако се очекује да ће раст референтне каматне стопе у мају износити 25 базних поена. Благи пад инфлације у марту је резултат смањења цијене горива, али је дошло до раста цијена хране што је утицало на то да темељна инфлација остане на нивоу 6,2%. Овакво стање би могло успорити повратак инфлације ВоЕ на циљаних 2%, док би се циклус раста каматних стопа могао продужити до љета. Ипак, очекује се да ће инфлација у априлу бити смањена на око 8% јер је изражени раст трошкова енергије за домаћинства из прошле године искључен из годишње компарације.

Плате у Великој Британији су повећане брже него што се очекивало у прошлом мјесецу, што би, према мишљењу економиста, могло навести ВоЕ да на наредном састанку повећа референтну каматну стопу упркос неочекиваном расту незапослености. Незапосленост је повећана на 3,8%, што је највећа стопа од II квартала 2022. године. Током посљедња три мјесеца закључно са јануаром плате су у Великој Британији повећане за 5,9% (ревидирани податак) и на том нивоу су остале и током фебруара. Висока инфлација значи у реалним терминима да су просјечне зараде у фебруару биле за 4,1% ниже у односу на годину раније, што је највећи годишњи пад зарада од када Агенција за статистику води ове податке (од 2001. године). ВоЕ је саопштила да ће раст плата бити кључни фактор процјене да ли ће снажна инфлација у прошлој години, која је била највећа у посљедњих 40 година, креирати инфлаторну динамику у земљи која је сада већа у односу на САД или ЕМУ. Goldman Sachs очекује раст референтне каматне стопе у мају за 25 базних поена, док се раније очекивало да неће доћи до раста каматних стопа.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Стопа незапослености ФЕБ	3,7%	3,8%	3,7%
2.	Стопа инфлације (Г/Г) МАР	9,8%	10,1%	10,4%
3.	Малопродаја (Г/Г) МАР	-3,1%	-3,2%	-3,0%
4.	Индекс повјерења потрошача АПР	-35	-30	-36
5.	PMI индекс прерађивачког сектора Р АПР	48,4	46,6	47,9
6.	PMI индекс услужног сектора Р АПР	52,8	54,9	52,9
7.	Композитни PMI индекс Р АПР	52,2	53,9	52,2

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио пад са нивоа од 0,88551 на ниво од 0,88363. GBP је апрецирала у односу на USD, па је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,2413 на ниво од 1,2432.

ЈАПАН

Новоизабрани гувернер BoJ Ueda је послао јасну поруку учесницима на самиту G20 да ће BoJ задржати ултраниске каматне стопе, барем за сада. Откако је преузео мандат, Ueda је одбацио неке наговјештаје да ће велики подстицај његовог претходника Kurode убрзо бити укинут. Јасно је да ће расправе када и како треба да се промијени монетарна политика потрајати, што Ueda даје простор да саопшти глобалном финансијском тржишту како се промјена монетарне политике неће десити ускоро. Ueda је изјавио да је и даље циљ BoJ да се постигне инфлација од 2% уз монетарне олакшице и да ће тај процес потрајати. Он је у Доњем дому Парламента изјавио да не види хитну потребу да се изврши ревизија заједничког договора са Владом, који је постигнут прије отприлике десет година. Заједнички договор, који није правно обавезујући, прописује одговарајуће улоге које би Влада и BoJ требало да „одиграју” како би Јапан извукле из дефлације. Ueda је додао да ће се приближити циљаном нивоу инфлације од 2%, задржавајући се на монетарном попуштању и нагласио је потребу да фирме у Јапану треба да повећају улагања у људски капитал јер би економски раст требало да допринесе повећању плата и одржавању инфлације.

Кључна стопа инфлације у Јапану је наставила да биљежи раст и надмашује очекивања уочи првог састанка BoJ под руководством новоизабраног гувернера Uede. Стопа инфлације, која искључује храну, је повећана изнад очекивања, на 3,1% у марту. Темпо раста инфлације је био исти као у претходном мјесецу, иако су економисти очекивали успоравање инфлације на 3%. Стопа инфлације у марту је смањена на 3,2% са 3,3% годишње, а у складу са очекивањима (3,2%). BoJ и даље очекује да ће се инфлација смањити испод 2% крајем ове године и да је тренутна ултрастимулативна монетарна политика одговарајућа, иако стопа инфлације биљежи раст изнад 3% седми мјесец заредом. Појачане су шпекулације да ће BoJ промијенити монетарну политику уочи првог састанка који се одржава 28. априла, иако је Ueda изјавио да је тренутна монетарна политика примјерена.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индустријска производња (Г/Г) F ФЕБ	-	-0,5%	-3,1%
2.	Искориштеност капацитета (М/М) ФЕБ	-	3,9%	-5,5%
3.	Трговински биланс (у милијардама JPY) МАР	-1.294,8	-754,5	-898,1
4.	Извоз (Г/Г) МАР	2,4%	4,3%	6,5%
5.	Увоз (Г/Г) МАР	11,6%	7,3%	8,3%
6.	Индекс услужног сектора (М/М) ФЕБ	0,4%	0,7%	0,7%
7.	Поруцбине машинских алата (Г/Г) F МАР	-	-15,2%	-10,7%
8.	Стопа инфлације (Г/Г) МАР	3,2%	3,2%	3,3%

9.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	АПР	-	49,5	49,2
10.	PMI индекс услужног сектора Р	АПР	-	54,9	55,0
11.	Композитни PMI индекс Р	АПР	-	52,5	52,9

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 147,04 на ниво од 147,40. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 133,79 на ниво од 134,16.

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na osnovu njih.

НАФТА И ЗЛАТО

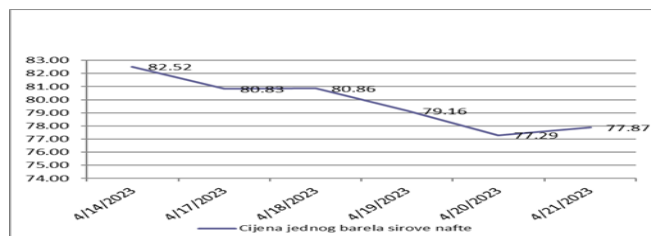
На отварању тржишта у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила је 82,52 USD (75,07 EUR).

Цијена овог енергента је током протекле седмице имала тенденцију смањења. Почетком седмице цијена нафте је смањена на ниво од око 80 USD под утицајем сигнала слабије тражње за нафтом из Кине, као и снажнијег USD. Неке азијске рафинерије разматрају смањење обима прераде сирове нафте, јер се профитне марже смањују, сигнализирајући смањену потражњу за нафтом у региону, док је забринутост појачала слабост на глобалном тржишту дизела. У уторак цијена овог енергента није забиљежила веће промјене, након што је из API саопштено да су залихе нафте у САД смањене за 2,7 милиона барела у прошлој седмици, док су залихе гаса смањене за 1 милион барела. Средином седмице цијена нафте је наставила биљежити смањење под утицајем забринутости око економског успорења у САД, што је имало снажнији ефекат на цијену нафте него значајан пад залиха нафте, чиме је анулирана већина добитака након одлуке ОПЕКС+ о смањењу понуде.

Цијена нафте је у петак благо повећана, те се кретала око нивоа као када је ОПЕКС+ одлучио да смањи обим понуде овог енергента. Цијена нафте је крајем седмице углавном флукутирала око нивоа од 77 USD по барелу, те је била под притиском јачег USD и недавних слабих економских сигнала у САД и Европи.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 77,87 USD (70,88 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 5,63%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 2.004,17 USD (EUR 1.823,30).

Почетком седмице цијена овог племенитог метала је смањена под утицајем снажнијег USD и раста приноса на државне обвезнице, док тржишта још увијек разматрају и анализирају да ли ће Фед још једном повећати своје референтне каматне стопе. У уторак је цијена злата повећана, те је поново пробијен ниво цијене од 2.000 USD по једној финој унци под утицајем слабијег USD и слабијих приноса на државне обвезнице САД. Са друге стране инвеститори процјењују да ли ће Фед повећати референтну каматну стопу у мају или ће ипак почети са паузирањем, што се такође одражава на цијену злата.

Након благог смањења испод USD 2.000 у сриједу, већ у четвртак цијена злата је забиљежила благи опоравак и кретала се изнад наведеног нивоа под утицајем слабљења курса USD. Наиме, предстојећи разговори о горњој граници америчког дуга могли би изазвати додатно интересовање за инвестиције у злато, имајући у виду да су подаци са америчког тржишта главни покретач кретања цијене злата. Током трговања у петак цијена злата је смањена испод нивоа од 2.000 USD упркос депрецијацији USD, а након коментара званичника Феда који су наговјестили даљи раст каматних стопа, што се негативно одражава на цијену злата као финансијске имовине.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.983,06 USD (EUR 1.805,08). У односу на претходну седмицу цијена злата је смањена за 1,05%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

